

KOMISIJAS REGULA (ES) 2018/395**(2018. gada 13. marts),****ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 216/2008 nosaka sīki izstrādātus noteikumus gaisa balonu ekspluatācijai**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 20. februāra Regulu (EK) Nr. 216/2008 par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un par Eiropas Aviācijas drošības aģentūras izveidi, un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 91/670/EEK, Regulu (EK) Nr. 1592/2002 un Direktīvu 2004/36/EK ⁽¹⁾, jo īpaši tās 8. panta 5. punktu,

tā kā:

- (1) Komisijai ir jāpieņem vajadzīgie īstenošanas noteikumi, lai iedibinātu priekšnoteikumus drošai gaisa balonu ekspluatācijai saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 216/2008, ja šie gaisa kuģi atbilst minētās regulas 4. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem.
- (2) Ņemot vērā gaisa balonu ekspluatācijas īpašo raksturu, ir nepieciešami īpaši ekspluatācijas noteikumi, kas izklāstīti atsevišķā regulā. Minētie noteikumi būtu jābalsta uz vispārējiem ekspluatācijas noteikumiem, kas izklāstīti Komisijas Regulā (ES) Nr. 965/2012 ⁽²⁾, tomēr tiem vajadzētu būt pārstrukturētiem un vienkāršotiem, lai nodrošinātu to, ka šie noteikumi ir samērīgi un to pamatā ir uz risku balstīta pieeja, vienlaikus nodrošinot gaisa balonu drošu ekspluatāciju.
- (3) Tomēr šos īpašos gaisa balonu ekspluatācijas noteikumus nevajadzētu attiecināt uz prasībām par ekspluatācijas uzraudzību, ko veic dalībvalstu kompetentās iestādes, jo šīs prasības attiecas nevis uz kādu konkrētu ekspluatācijas veidu, bet gan ir horizontāli piemērojamas visām šāda veida darbībām. Tāpēc attiecībā uz uzraudzību arī gaisa balonu ekspluatācijai būtu jāturpina piemērot Regulas (ES) Nr. 965/2012 3. pantā un II pielikumā noteiktās prasības.
- (4) Drošības interesēs, kā arī, lai nodrošinātu atbilstību Regulas (EK) Nr. 216/2008 IV pielikumā noteiktajām pamatprasībām, uz visiem gaisa balonu ekspluatantiem, uz kuriem attiecas šī regula, izņemot projektēšanas vai ražošanas organizācijas, kas veic konkrēta veida darbības, būtu jāattiecinā pamatprasību kopums.
- (5) Lai gaisa balonu pasažieriem nodrošinātu papildu aizsardzību, būtu jāparedz konkrētas papildu prasības ekspluatantiem, kas iesaistīti gaisa balonu komercekspluatācijā; šīs prasības būtu jāpiemēro papildus pamatprasībām.
- (6) Minētajās papildu prasībās būtu jāņem vērā tas, ka salīdzinājumā ar citiem komercaviācijas veidiem gaisa balonu komercekspluatācija nav tik sarežģīta, tām vajadzētu būt samērīgām un to pamatā vajadzētu būt uz risku balstītai pieejai. Tāpēc ir lietderīgi Regulas (EK) Nr. 216/2008 8. panta 2. punktā noteikto prasību par komercekspluatācijas apliecību aizstāt ar prasību iesniegt kompetentajai iestādei iepriekšēju deklarāciju un paredzēt sīki izstrādātus noteikumus par šādu deklarēšanu, kā arī noteikt dažas citas papildu prasības.
- (7) Tomēr, ņemot vērā zemo sarežģītības pakāpi un uz risku balstītu pieeju, konkrētā gaisa balonu komercekspluatācijā iesaistīti ekspluatanti būtu jāatbrīvo no prasības par apliecību un minētajām papildu prasībām, ieskaitot prasību par iepriekšēju deklarēšanu. Tā vietā uz minētajiem ekspluatantiem būtu jāattiecinā tikai šajā regulā noteiktās pamatprasības, kas ir piemērojamas gaisa balonu visa veida ekspluatācijai, uz kuru attiecas šī regula.
- (8) Lai šajā regulā noteikto gaisa balonu ekspluatācijas jauno īpašo procedūru ieviešanas laikā nodrošinātu raitu pāreju un pēc iespējas novērstu jebkādus traucējumus, visas apliecības, atļaujas un apstiprinājumi, kas gaisa balonu ekspluatantiem izdoti saskaņā ar noteikumiem, ko piemēroja pirms šīs regulas piemērošanas sākuma

⁽¹⁾ OV L 79, 19.3.2008., 1. lpp.

⁽²⁾ Komisijas 2012. gada 5. oktobra Regula (ES) Nr. 965/2012, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras saistībā ar gaisa kuģu ekspluatāciju atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 (OV L 296, 25.10.2012., 1. lpp.).

dienas, uz ierobežotu laikposmu būtu jāuzskata par derīgiem un par deklarēšanu, kas veikta saskaņā ar šo regulu. Pēc minētā laikposma beigām visiem gaisa balonu komercekspluatācijā iesaistītajiem ekspluatantiem būtu jāveic deklarēšana saskaņā ar šīs regulas noteikumiem.

- (9) Nolūkā nodrošināt raitu pāreju un visām iesaistītajām personām dot pietiekamu laiku, lai sagatavotos minēto jauno procedūru piemērošanai, šī regula būtu jāpiemēro tikai no piemērota vēlāka datuma.
- (10) Aģentūra sagatavoja īstenošanas noteikumu projektu un iesniedza to kā atzinumu ⁽¹⁾ Komisijai saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 17. panta 2. punkta b) apakšpunktu un 19. panta 1. punktu.
- (11) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar tās komitejas atzinumu, kura izveidota ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 65. pantu,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Ar šo regulu paredz sīki izstrādātus noteikumus gaisa balonu ekspluatācijai, ja šie gaisa kuģi atbilst Regulas (EK) Nr. 216/2008 4. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem.
2. Šo regulu nepiemēro atsaitē esošu gāzes gaisa balonu ekspluatācijai.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā ir lietotas šādas definīcijas:

- 1) "gaisa balons" ir tāds par gaisu vieglāks nemotorizēts gaisa kuģis ar apkalpi, kas lidojumu uztur, izmantojot vai nu par gaisu vieglāku gāzi, vai arī sildierīci, tostarp gāzes gaisa baloni, karstā gaisa baloni, jaukta tipa gaisa baloni un, lai gan motorizēti, karstā gaisa dirižabļi;
- 2) "gāzes gaisa balons" ir brīvais gaisa balons, kas cēlējspēku gūst no gāzes, kas vieglāka par gaisu;
- 3) "gāzes gaisa balons atsaitē" ir gāzes gaisa balons ar atsaites sistēmu, kas ekspluatācijas laikā gaisa balonu pastāvīgi noenkuro stacionārā punktā;
- 4) "brīvais gaisa balons" ir gaisa balons, kas ekspluatācijas laikā nav pastāvīgi noenkurots stacionārā punktā;
- 5) "karstā gaisa balons" ir brīvais gaisa balons, kas cēlējspēku gūst no sakarsēta gaisa;
- 6) "jaukta tipa gaisa balons" ir brīvais gaisa balons, kas cēlējspēku gūst no sakarsēta gaisa un vieglākas par gaisu neuzliesmojošas gāzes maisījuma;
- 7) "karstā gaisa dirižablis" ir motorizēts karstā gaisa balons, kura cēlējspēku dzinējs nerada;
- 8) "sacensību lidojums" ir jebkurš lidojums ar gaisa balonu, ko veic nolūkā piedalīties lidojumu sacīkstēs vai konkursos, ieskaitot gatavošanos šādam lidojumam un lidošanu uz lidojumu sacīkstēm vai konkursiem un atgriešanos no tiem;
- 9) "lidojumu paraugdemonstrējums" ir jebkurš lidojums ar gaisa balonu, kuru veic nolūkā nodrošināt izrādi vai priekšnesumus reklamētā pasākumā, kas ir atvērts plašai sabiedrībai, ieskaitot gatavošanos šādam lidojumam un lidošanu uz reklamēto pasākumu un atgriešanos no tā;
- 10) "ievadlidojums" ir jebkurš par samaksu vai cita veida mantisku atlīdzību veikts neilgs lidojums, ko jaunu studentu vai organizācijas locekļu piesaistes nolūkā veic vai nu mācību organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar Komisijas Regulu (ES) Nr. 1178/2011 ⁽²⁾, vai organizācija, kas izveidota ar mērķi popularizēt gaisa sportu vai izklaides aviāciju;

⁽¹⁾ Eiropas Aviācijas drošības aģentūras 2016. gada 6. janvāra atzinums Nr. 01/2016 attiecībā uz Komisijas Regulu par gaisa baloniem piemērojamo Eiropas ekspluatācijas noteikumu pārskatīšanu.

⁽²⁾ Komisijas 2011. gada 3. novembra Regula (ES) Nr. 1178/2011, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras attiecībā uz civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpi atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 (OV L 311, 25.11.2011., 1. lpp.).

- 11) "galvenā darījumdarbības vieta" ir gaisa balona ekspluatanta galvenais birojs vai juridiskā adrese, kurā tiek īstenotas šajā regulā minēto darbību galvenās finanšu funkcijas un operatīvā kontrole;
- 12) "līgums par nomāšanu bez apkalpes" ir līgums starp uzņēmumiem, saskaņā ar ko gaisa balonu ekspluatē nomnieka atbildībā.

3. pants

Ekspluatācija

1. Gaisa balonu ekspluatanti ekspluatē gaisa balonus saskaņā ar II pielikuma BAS apakšdaļā noteiktajām prasībām.

Tomēr pirmo daļu nepiemēro projektēšanas vai ražošanas organizācijām, kas atbilst Komisijas Regulas (ES) Nr. 748/2012 ⁽¹⁾ attiecīgi 8. un 9. pantam un kas gaisa balonu ekspluatē atbilstīgi savām tiesībām gaisa balona tipa ieviešanas vai modificēšanas nolūkos.

2. Atkāpjoties no Regulas (EK) Nr. 216/2008 8. panta 2. punkta, prasību par apliecību, kas noteikta minētajā punktā, nepiemēro ekspluatantiem, kas iesaistīti gaisa balonu komercespluatācijā.

Minētie ekspluatanti ir tiesīgi iesaistīties šādā komercespluatācijā vienīgi pēc tam, kad tie savas spējas un līdzekļus ar gaisa balonu ekspluatāciju saistīto pienākumu veikšanai ir deklarējuši kompetentajai iestādei. Papildus BAS apakšdaļā noteiktajām prasībām ekspluatanti iesniedz minēto deklarāciju un ekspluatē gaisa balonu saskaņā ar II pielikuma ADD apakšdaļā noteiktajām prasībām.

Tomēr otro daļu nepiemēro ekspluatantiem, kas iesaistīti šādā gaisa balonu ekspluatācijā:

- a) ne vairāk kā četru fizisku personu, ieskaitot pilotu, dalītu izmaksu ekspluatācija, ja gaisa balona lidojumu tiešās izmaksas un gaisa balona uzglabāšanas, apdrošināšanas un uzturēšanas ikgadējās izmaksas proporcionāli daļa visas minētās personas;
- b) sacensību lidojumi vai lidojumu paraugdemonstrējumi, ja samaksa vai jebkura cita veida mantiska atlīdzība par šādiem lidojumiem nepārsniedz gaisa balona lidojuma tiešo izmaksu atgūšanu un proporcionālu ieguldījumu gaisa balona uzglabāšanas, apdrošināšanas un uzturēšanas ikgadējās izmaksās un ja jebkura iegūtā apbalvojuma vērtība nepārsniedz kompetentās iestādes noteikto;
- c) ievadlidojumi ar ne vairāk kā četrām personām, ieskaitot pilotu, un lidojumi nolūkā izlaist izpletņlēcējus, ko veic vai nu mācību organizācija, kuras galvenā darījumdarbības vieta ir kādā dalībvalstī un kura ir apstiprināta saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1178/2011, vai arī organizācija, kas izveidota nolūkā popularizēt gaisa sportu vai izklaides aviāciju, ar nosacījumu, ka šī organizācija gaisa balonu ekspluatē, pamatojoties uz īpašumtiesībām vai līgumu par nomāšanu bez apkalpes, ka šis lidojums nerada peļņu, kas tiek sadalīta ārpus organizācijas, un ka šādi lidojumi ir tikai šīs organizācijas blakusnodarbe;
- d) mācību lidojumi, ko veic mācību organizācija, kuras galvenā darījumdarbības vieta ir kādā dalībvalstī un kura ir apstiprināta saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1178/2011.

4. pants

Pārejas noteikumi

Apliecības, atļaujas un apstiprinājumi, ko dalībvalstis gaisa balonu ekspluatantiem izdevušas pirms 2019. gada 8. aprīļa saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 965/2012 vai saskaņā ar valsts tiesību aktu noteikumiem, kas atbilst Regulas (ES) Nr. 965/2012 10. panta 2. un 3. punktam un 5. punkta b) apakšpunktam, ir spēkā līdz 2019. gada 8. oktobrim.

Šajā regulā atsauce uz deklarāciju līdz 2019. gada 8. oktobrim ir jāsaprot arī kā atsauce uz apliecībām, atļaujām vai apstiprinājumiem, ko dalībvalstis izdevušas pirms 2019. gada 8. aprīļa.

⁽¹⁾ Komisijas 2012. gada 3. augusta Regula (ES) Nr. 748/2012, ar ko paredz īstenošanas noteikumus par sertifikāciju attiecībā uz gaisa kuģu un ar tiem saistīto ražojumu, daļu un ierīču lidojumperīgumu un atbilstību vides aizsardzības prasībām, kā arī projektēšanas un ražošanas organizāciju sertifikāciju (OV L 224, 21.8.2012., 1. lpp.).

*5. pants***Stāšanās spēkā un piemērošana**

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2019. gada 8. aprīļa.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2018. gada 13. martā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
Jean-Claude JUNCKER

I PIELIKUMS

DEFINĪCIJAS

[PART-DEF]

Regulas II pielikumā piemēro šādas definīcijas.

1. "Pieņemami līdzekļi atbilstības panākšanai (AMC)" ir nesaistoši standarti, ko Aģentūra pieņēmusi, lai piedāvātu līdzekļu klāstu, ar kuriem panākt atbilstību Regulai (EK) Nr. 216/2008 un tās īstenošanas noteikumiem.
2. "Alternatīvi līdzekļi atbilstības panākšanai (AltMoC)" ir tādi līdzekļi, kas nodrošina alternatīvu esošiem AMC vai nodrošina jaunus līdzekļus, lai varētu panākt atbilstību Regulai (EK) Nr. 216/2008 un tās īstenošanas noteikumiem, par kuriem Aģentūra nav pieņēmusi attiecīgus AMC.
3. "Gaisa kuģa kapteinis" ir pilots, kas iecelts, lai atbildētu par gaisa kuģa vadīšanu un lidojuma drošu norisi.
4. "Apkalpes loceklis" ir persona, kam ekspluatants uzticējis noteiktu pienākumu pildīšanu gaisa balonā vai, ja pienākumi ir tieši saistīti ar balona ekspluatāciju, uz zemes.
5. "Lidojuma apkalpes loceklis" ir sertificēts apkalpes loceklis, kura pienākumi ir saistīti ar gaisa kuģa ekspluatāciju lidojuma apkalpes darba laikā.
6. "Psihoaktīvas vielas" ir alkohols, opiāti, kanabinoīdi, sedatīvi un miega zāles, kokaīns, citi psihostimulatori, halucinogēni un gaistoši šķīdinātāji, izņemot kafiju un tabaku.
7. "Nelaiemes gadījums" ir notikums, kas saistīts ar gaisa balona ekspluatāciju un notiek laikā starp gaisa balona piepūšanas sākšanu un brīdi, kad gaiss ir pilnībā izlaists no gaisa balona, un šajā notikumā:
 - a) persona, atrodoties gaisa balonā vai esot tiešā saskarē ar jebkuru tā daļu, ieskaitot daļas, kas ir atdalījušās no gaisa balona, gūst letālus vai smagus miesas bojājumus, izņemot jebkādu miesas bojājumus, ko radījuši dabiski cēloņi vai ko persona ir nodarījusi sev pati, vai ko nodarījušas citas personas;
 - b) gaisa balons gūst bojājumus vai lidojumam svarīgu gaisa kuģa konstrukciju bojājumus, kas nelabvēlīgi ietekmē tā konstrukcijas stiprību, veiktspēju vai lidojuma raksturlielumus, un tam nepieciešams liels remonts vai bojātā elementa nomaiņa; vai
 - c) gaisa balons ir pazudis bez vēsts vai ir pilnīgi nepieejams.
8. "Incidents" ir ar gaisa balona ekspluatāciju saistīts notikums, kas nav nelaimes gadījums, bet kas ietekmē vai varētu ietekmēt tā ekspluatācijas drošību.
9. "Nopietns incidents" ir notikums, kas saistīts ar gaisa balona ekspluatāciju un notiek laikā starp gaisa balona piepūšanas sākšanu un brīdi, kad gaiss ir pilnībā izlaists no gaisa balona, un šā notikuma brīdī pastāv liela varbūtība, ka var notikt nelaimes gadījums.
10. "Lidojuma kritiskie posmi" ir pacelšanās, tuvošanās izvēlētajai nosēšanās vietai pēdējais posms, kļūdainas nosēšanās mēģinājums, nosēšanās un citi lidojuma posmi, ko gaisa kuģa kapteinis nosaka par kritiskiem gaisa balona drošai ekspluatācijai.
11. "Gaisa kuģa lidojumu rokasgrāmata (AFM)" ir dokuments, kurā ietverti piemērojamie un apstiprinātie ekspluatācijas ierobežojumi un informācija par gaisa balonu.
12. "Bīstami izstrādājumi" ir priekšmeti vai vielas, kas var apdraudēt veselību, drošību, īpašumu vai vidi un kas ir iekļauti tehnisko instrukciju bīstamo izstrādājumu sarakstā vai kas šādi ir klasificējami saskaņā ar minētajām instrukcijām.
13. "Tehniskās instrukcijas" ir tehnisko instrukciju par bīstamo izstrādājumu drošiem pārvadājumiem pa gaisu jaunākais piemērojamais izdevums, ieskaitot papildinājumu un visus pielikumus, kuru ICAO publicējusi dokumentā 9284-AN/905.
14. "Ekspluatācijas vieta" ir vieta, ko gaisa kuģa kapteinis vai ekspluatants izvēlējies, lai veiktu nosēšanos, pacelšanos vai darbības ar pasažieriem, priekšmetiem un aprīkojumu, kas atrodas gaisa balonā vai kas nepieciešami gaisa balona lidojuma turpināšanai.
15. "Degvielas uzpildīšana" ir degvielas cilindru vai degvielas tvertņu uzpildīšana no ārēja avota, izņemot degvielas cilindru nomaiņu.

16. "Nakts" ir laika periods no vakara civilās krēslas beigām līdz rīta civilās krēslas sākumam. Civilā krēsla beidzas vakarā, kad saules diska centrs atrodas 6° zem horizonta, un sākas no rīta, kad saules diska centrs atrodas 6° zem horizonta.
 17. "Gaisa balona specializēta ekspluatācija" ir jebkāda gaisa balonu ekspluatācija – komerciāla vai nekomerciāla –, kuras galvenais mērķis ir nevis pasažieru pārvadāšana ekskursijas vai piedzīvojumu nolūkos, bet gan darbības saistībā ar izpletņlēcšanu, deltaplānu palaišana, lidojumu paraugdemonstrējumi, sacensību lidojumi vai līdzīgas specializētas darbības.
 18. "Derīgā krava" ir pasažieru, bagāžas un apkalpojošā personāla aprīkojuma kopējais svars.
 19. "Tukša gaisa balona masa" ir masa, ko nosaka, sverot balonu ar visu tajā uzstādīto aprīkojumu, kā norādīts AFM.
 20. "Līgums par nomāšanu ar apkalpi" ir līgums starp ekspluatantiem, saskaņā ar ko gaisa balonu ekspluatē iznomātāja atbildībā.
 21. "Komerciāli pasažieru pārvadājumi ar gaisa balonu" (CPB) ir komerciālu gaisa pārvadājumu veids, ar gaisa balonu vedot pasažierus ekskursijās vai piedzīvojumu lidojumos un saņemot par to atalgojumu vai citu mantisku atlīdzību.
 22. "Komerciāli gaisa pārvadājumi" (CAT) ir gaisa kuģa ekspluatācija pasažieru, kravas vai pasta pārvadāšanai, saņemot par to atalgojumu vai citu mantisku atlīdzību.
-

II PIELIKUMS

GAISA BALONU EKSPLUATĀCIJA

[PART-BOP]

BAS APAKŠDAĻA

EKSPLUATĀCIJAS PAMATPRASĪBAS

1. iedaļa

Vispārīgas prasības

BOP.BAS.001 Darbības joma

Saskaņā ar 3. pantu šajā apakšdaļā noteiktas prasības, kas jāievēro visiem gaisa balonu ekspluatantiem, kas nav projekta tēšanas vai ražošanas organizācijas, kuras minētas 3. panta 1. punkta otrajā daļā.

BOP.BAS.005 Kompetentā iestāde

Kompetentā iestāde ir tās dalībvalsts deleģēta iestāde, kurā ir ekspluatanta galvenā darījumdarbības vieta vai, ja ekspluatantam nav galvenās darījumdarbības vietas, kurā ekspluatants veic darījumdarbību vai kurā ir tā pastāvīgā dzīvesvieta. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 965/2012 1. panta 7. punktu uz minēto iestādi attiecas prasības, kas noteiktas minētās regulas 3. pantā.

BOP.BAS.010 Atbilstības pierādīšana

- a) Pēc tās kompetentās iestādes pieprasījuma, kas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 965/2012 II pielikuma ARO.GEN.300. punkta a) apakšpunkta 2) punktu pārbauda ekspluatanta pastāvīgu atbilstību, ekspluatants pierāda atbilstību Regulas (EK) Nr. 216/2008 IV pielikumā noteiktajām pamatprasībām un šīs regulas prasībām.
- b) Lai šādu atbilstību pierādītu, ekspluatants izmanto kādu no turpmāk norādītajiem līdzekļiem:
 - 1) pieņemami līdzekļi atbilstības panākšanai (AMC);
 - 2) alternatīvi līdzekļi atbilstības panākšanai (AltMoC).

BOP.BAS.015 Ievadlidojumi

Ievadlidojumus:

- a) veic dienā saskaņā ar vizuālo lidojumu noteikumiem (VFR); un
- b) attiecībā uz to drošību pārrauga persona, kuru norīkojusi organizācija, kas veic ievadlidojumus.

BOP.BAS.020 Tūlītēja reaģēšana uz drošības problēmu

Ekspluatants īsteno:

- a) kompetentās iestādes uzdotos drošības pasākumus saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 965/2012 II pielikuma ARO.GEN.135. punkta c) apakšpunktu; un
- b) norādījumus par lidojumderīgumu un citu obligāto informāciju, ko saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 20. panta 1. punkta j) apakšpunktu sniegusi Aģentūra.

BOP.BAS.025 Gaisa kuģa kapteiņa iecelšana

Ekspluatants par gaisa kuģa kapteini ieceļ personu, kam ir gaisa kuģa kapteiņa kvalifikācija saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1178/2011 I pielikumu.

BOP.BAS.030 Gaisa kuģa kapteiņa pienākumi

a) Gaisa kuģa kapteinis:

- 1) gaisa balona ekspluatācijas laikā atbild par gaisa balona un jebkuras tajā pārvadātās personas un īpašuma drošību;
- 2) atbild par lidojuma uzsākšanu, turpināšanu vai beigšanu drošības apsvērumu dēļ;
- 3) nodrošina, ka tiek ievērotas visas piemērojamās ekspluatācijas procedūras un kontrolsaraksti;
- 4) lidojumu sāk vienīgi tad, kad ir pārliecinājies, ka ir ievēroti visi ekspluatācijas ierobežojumi, proti:
 - i) gaisa balons ir lidojumderīgs;
 - ii) gaisa balons ir pienācīgi reģistrēts;
 - iii) lidojuma veikšanai vajadzīgie instrumenti un iekārtas ir gaisa balonā un ir darba kārtībā;
 - iv) gaisa balona masa ir tāda, ka lidojumu iespējams veikt, ievērojot AFM noteiktos ierobežojumus;
 - v) visas iekārtas un bagāža ir pareizi iekrauta un nostiprināta; un
 - vi) visā lidojuma laikā netiek pārsniegti AFM noteiktie gaisa balona ekspluatācijas ierobežojumi;
- 5) nodrošina, ka ir veikta pirmslidojuma pārbaude, kā tas ir prasīts Komisijas Regulas (ES) Nr. 1321/2014 ⁽¹⁾ I pielikumā;
- 6) atbild par pirmslidojuma instruktāžu personām, kas palīdz piepūst balona apvalku un izlaist gaisu no tā;
- 7) nodrošina, ka personas, kas palīdz piepūst balona apvalku un izlaist gaisu no tā, valkā piemērotu aizsargapģērbu;
- 8) pārliecinās, ka attiecīgais avārijas aprīkojums ir ērti pieejams tūlītējai lietošanai;
- 9) nodrošina, ka gaisa balonā vai tā tiešā tuvumā neviens nesmēķē;
- 10) neļauj gaisa balonā pārvadāt personu, kas šķiet tādā psihoaktīvo vielu ietekmē, ka varētu tikt apdraudēta gaisa balona vai tajā pārvadāto personu vai īpašuma drošība;
- 11) visā lidojuma laikā saglabā kontroli pār gaisa balonu, izņemot, ja vadību pārņem otrs pilots;
- 12) avārijas situācijā, kad jāpieņem tūlītēji lēmumi un jāveic tūlītējas darbības, veic visas darbības, ko viņš uzskata par vajadzīgām konkrētos apstākļos. Tādos gadījumos viņš drošības interesēs var, ciktāl tas nepieciešams, neievērot noteikumus, ekspluatācijas procedūras un metodes;
- 13) neturpina lidojumu tālāk par tuvāko laikapstākļu nosacījumiem atbilstīgo ekspluatācijas vietu, ja viņam ir ievērojami pasliktinājusies spēja pildīt pienākumus slimības, noguruma, skābekļa trūkuma vai citu iemeslu dēļ;
- 14) lietošanas datus un visus gaisa balona defektus, kuri ir zināmi vai par kuriem radušās aizdomas, pēc lidojuma vai vairākiem secīgiem lidojumiem reģistrē gaisa balona reģistrācijas žurnālā;
- 15) par jebkuru nopietnu incidentu vai nelaimes gadījumu, kurā iesaistīts gaisa balons, nekavējoties ar ātrākajiem pieejamajiem līdzekļiem informē tās valsts drošības izmeklēšanas iestādi, kuras teritorijā noticis notikums, un minētās valsts avārijas dienestus;

⁽¹⁾ Komisijas 2014. gada 26. novembra Regula (ES) Nr. 1321/2014 par gaisa kuģu un aeronavigācijas ražojumu, daļu un ierīču lidojumderīguma uzturēšanu un šo uzdevumu izpildē iesaistīto organizāciju un personāla apstiprināšanu (OV L 362, 17.12.2014., 1. lpp.).

- 16) nekavējoties iesniedz kompetentajai iestādei ziņojumu par nelikumīgu iejaukšanos un informē vietējo iestādi, ko deleģējusi valsts, kuras teritorijā nelikumīgā iejaukšanās notikusi; un
 - 17) nekavējoties ziņo attiecīgajai gaisa satiksmes pakalpojumu (ATS) struktūrvienībai par bīstamiem laikapstākļiem vai lidojuma apstākļiem, kas radušies un varētu ietekmēt citu gaisa kuģu drošību.
- b) Gaisa kuģa kapteinis kādā no turpmāk minētajiem gadījumiem gaisa balonā pienākumus neveic:
- 1) ja kāda iemesla dēļ, piemēram, ievainojuma, slimības, medikamentu lietošanas, noguruma vai jebkādu psihoaktīvo vielu iedarbības dēļ vai citu iemeslu dēļ nejūtas spējīgs pildīt savus pienākumus;
 - 2) ja nav ievērotas piemērojamās medicīniskās prasības.
- c) Ikreiz, kad gaisa balona ekspluatācijā ir iesaistīti apkalpes locekļi, gaisa kuģa kapteinis:
- 1) nodrošina, ka lidojuma kritiskajos posmos vai visās situācijās, kad to uzskata par vajadzīgu drošības interesēs, visi apkalpes locekļi atrodas viņiem atvēlētajās darba vietās un veic tikai tās darbības, kas vajadzīgas drošai gaisa balona ekspluatācijai;
 - 2) nesāk lidojumu, ja kāda iemesla dēļ, piemēram, ievainojuma, slimības, medikamentu lietošanas, noguruma vai jebkādu psihoaktīvo vielu iedarbības dēļ vai citu iemeslu dēļ kāds apkalpes loceklis nejūtas spējīgs pildīt savus pienākumus;
 - 3) neturpina lidojumu tālāk par tuvāko laikapstākļu nosacījumiem atbilstīgo ekspluatācijas vietu, ja kādam apkalpes loceklim ir ievērojami pasliktinājusies spēja pildīt pienākumus slimības, noguruma, skābekļa trūkuma vai citu iemeslu dēļ; un
 - 4) nodrošina, ka visi apkalpes locekļi var sazināties vienā kopīgā valodā.

BOP.BAS.035 Gaisa kuģa kapteiņa tiesības

Gaisa kuģa kapteinim ir tiesības:

- a) dot visas pavēles un veikt atbilstīgas darbības, lai nodrošinātu gaisa balona, kā arī tajā pārvadāto personu un īpašuma drošību; un
- b) atteikt ikvienas tādas personas iekāpšanu vai jebkuras tādas bagāžas pārvadāšanu, kas var radīt potenciālus draudus gaisa balona vai tajā pārvadāto personu vai īpašuma drošībai.

BOP.BAS.040 Apkalpes locekļu pienākumi

- a) Katrs apkalpes loceklis pienācīgi pilda savus pienākumus attiecībā uz gaisa balona ekspluatāciju.
- b) Apkalpes locekļi neveic pienākumus gaisa balonā, ja kāda iemesla dēļ, piemēram, ievainojuma, slimības, medikamentu lietošanas, noguruma, jebkādu psihoaktīvo vielu iedarbības vai citu iemeslu dēļ nejūtas spējīgi pildīt savus pienākumus.
- c) Apkalpes locekļi ziņo gaisa kuģa kapteinim:
 - 1) par visiem bojājumiem, atteicēm, nepareizu darbību vai defektiem, kas, viņuprāt, var ietekmēt gaisa balona lidojumderīgumu vai tā drošu ekspluatāciju, tostarp avārijas sistēmu darbību;
 - 2) un par visiem incidentiem.
- d) Katrs lidojuma apkalpes loceklis, kas veic darba pienākumus pie vairākiem ekspluatantiem:
 - 1) attiecīgā gadījumā individuāli reģistrē savu lidojuma un atpūtas laiku; un
 - 2) katram ekspluatantam sniedz darba laika plānošanai vajadzīgo informāciju saskaņā ar piemērojamām lidojumu un darba laika ierobežojumu un atpūtas prasībām.

BOP.BAS.045 Normatīvo aktu, noteikumu un procedūru ievērošana

- a) Gaisa kuģa kapteinis un visi citi apkalpes locekļi ievēro visus to valstu tiesību aktus, noteikumus un procedūras, kurās tiek veikta ekspluatācija.
- b) Gaisa kuģa kapteinis pārzina tiesību aktus, noteikumus un procedūras, kas attiecas uz viņa pienākumiem un kas noteikti attiecībā uz teritorijām, kuras paredzēts šķērsot, ekspluatācijas vietām, kuras paredzēts izmantot, un saistītajām aeronavigācijas iekārtām.

BOP.BAS.050 Dokumenti, rokasgrāmatas un informācija, kam jābūt gaisa kuģī

- a) Katrā lidojumā gaisa kuģī ir visi šādi dokumenti, rokasgrāmatas un informācija vai to kopijas:
 - 1) ekspluatācijas ierobežojumi, standarta, nestandarta un ārkārtas procedūras un cita attiecīga ar gaisa balona ekspluatācijas raksturlielumiem saistīta specifiska informācija;
 - 2) sīka informācija par reģistrēto ATS lidojuma plānu, ja nepieciešams saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 923/2012 ⁽¹⁾ pielikuma 4. sadaļu.
 - 3) plānotā lidojuma apgabala jaunākās un atbilstīgās aeronavigācijas kartes.
- b) Katrā lidojumā gaisa kuģī vai izgūšanas nesējlidzeklī ir visi šādi dokumenti, rokasgrāmatas un informācija vai to kopijas:
 - 1) reģistrācijas apliecība;
 - 2) lidojumderīguma sertifikāts, tostarp tā pielikumi;
 - 3) AFM vai līdzvērtīgs(-i) dokuments(-i);
 - 4) radionavigācijas sakaru izmantošanas licence, ja gaisa balons ir aprīkots ar radiosakaru iekārtām saskaņā ar BOP.BAS.355. punkta a) apakšpunktu;
 - 5) civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas apliecība(-as);
 - 6) gaisa balona reģistrācijas žurnāls vai līdzvērtīgs(-i) dokuments(-i);
 - 7) visi citi dokumenti, kas varētu būt vajadzīgi lidojumā vai ko varētu pieprasīt valsts vai valstis, kuras saistītas ar konkrēto lidojumu.
- c) Pēc kompetentās iestādes pieprasījuma tās noteiktajā laikposmā, kas nav mazāks par 24 h, gaisa kuģa kapteinis vai ekspluatants minētajai iestādei dara pieejamus dokumentu oriģinālus.

BOP.BAS.055 Bīstami izstrādājumi

- a) Bīstamus izstrādājumus gaisa balonā pārvadā saskaņā ar prasībām, kas noteiktas Čikāgas konvencijas 18. pielikumā un tā jaunākajos grozījumos, ko papildina Tehniskās instrukcijas.
- b) Gaisa kuģa kapteinis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai novērstu bīstamu izstrādājumu netīšu ienešanu gaisa balonā.
- c) Priekšmetus un vielas, kas citādi būtu klasificējami kā bīstami izstrādājumi, bet ko izmanto lidojuma drošības uzlabošanai, kad vešana gaisa balonā ir ieteicama, lai nodrošinātu to laicīgu pieejamību ekspluatācijas vajadzībām, samērīgā daudzumā uzskata par atļautiem atbilstoši Tehnisko instrukciju 1. daļas 2.2.1. punkta a) apakšpunktam neatkarīgi no tā, vai šādus priekšmetus un vielas ir vajadzīgs vest gaisa kuģī un vai tos paredzēts izmantot saistībā ar konkrētu lidojumu. Gaisa kuģa kapteinis nodrošina, ka minēto priekšmetu un vielu iepakojumu un iekraušanu gaisa balonā veic tā, lai minimizētu briesmas, ko tie rada apkalpes locekļiem, pasažieriem un gaisa balonam tā ekspluatācijas laikā.

⁽¹⁾ Komisijas 2012. gada 26. septembra Īstenošanas regula (ES) Nr. 923/2012, ar ko nosaka vienotus lidojumu noteikumus un ekspluatācijas normas aeronavigācijas pakalpojumiem un procedūrām un ar ko groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 1035/2011 un Regulas (EK) Nr. 1265/2007, (EK) Nr. 1794/2006, (EK) Nr. 730/2006, (EK) Nr. 1033/2006 un (ES) Nr. 255/2010 (OV L 281, 13.10.2012., 1. lpp.).

- d) Gaisa kuģa kapteinis vai, ja gaisa kuģa kapteinis nav spējīgs pildīt savus pienākumus – ekspluatants, par visiem nelaimes gadījumiem vai incidentiem, kas saistīti ar bīstamiem izstrādājumiem, nekavējoties ziņo tās valsts drošības izmeklēšanas iestādei, kuras teritorijā noticis notikums, minētās valsts avārijas dienestiem, jebkurai citai minētās valsts izraudzītajai iestādei un kompetentajai iestādei.

BOP.BAS.060 Bīstamu izstrādājumu izmešana

- a) Gaisa kuģa kapteinis, gaisa balonu ekspluatējot virs blīvi apdzīvotām vietām pilsētās, mazpilsētās vai apdzīvotās vietās vai virs vietām, kur cilvēki pulcējas brīvā dabā, bīstamus izstrādājumus neizmet.
- b) Neatkarīgi no a) apakšpunkta izpletņlēcēji drīkst lēkt no gaisa balona, līdzīgi ņemot dūmu ierīces, kas izgatavotas šādam mērķim, lai veiktu izpletņlēkšanas paraugdemonstrējumus virs minētajiem blīvi apdzīvotajiem apgabaliem vai virs minētajām cilvēku pulcēšanās vietām brīvā dabā.

BOP.BAS.065 Gaisa balona reģistrācijas žurnāls

Katrā atsevišķā lidojumā vai vairākos secīgos lidojumos precīzu informāciju par gaisa balonu, tā apkalpi un katru reisu reģistrē gaisa balona reģistrācijas žurnālā vai līdzvērtīgā dokumentā.

2. iedaļa

Ekspluatācijas procedūras

BOP.BAS.100 Ekspluatācijas vietu izmantošana

Gaisa kuģa kapteinis izmanto tikai attiecīgajam gaisa balona tipam un ekspluatācijas veidam piemērotas ekspluatācijas vietas.

BOP.BAS.105 Trokšņa mazināšanas procedūras

Gaisa kuģa kapteinis ievēro ekspluatācijas procedūras siltuma degļa radītā trokšņa ietekmes mazināšanai, tomēr vienlaikus nodrošinot, lai drošībai būtu augstāka prioritāte nekā trokšņa mazināšanai.

BOP.BAS.110 Degvielas un balasta krājumi un plānošana

Gaisa kuģa kapteinis sāk lidojumu vienīgi tad, ja rezerves degvielas vai balasta daudzums gaisa balonā ir pietiekams, lai nodrošinātu drošu nosēšanos.

BOP.BAS.115 Pasažieru instruktāža

Gaisa kuģa kapteinis nodrošina, ka pirms lidojuma un, ja vajadzīgs, tā laikā pasažieri tiek instruēti par standarta, nestandarta un ārkārtas procedūrām.

BOP.BAS.120 Īpašu kategoriju pasažieru pārvadāšana

Gaisa kuģa kapteinis nodrošina, ka personas, kam pārvadāšanas laikā gaisa balonā nepieciešami īpaši apstākļi, palīdzība vai ierīces, tiek pārvadātas tādos apstākļos, kas nodrošina gaisa balona un tajā atrodošos personu un īpašuma drošību.

BOP.BAS.125 Gaisa satiksmes pakalpojumu lidojuma plāna iesniegšana

- a) Ja gaisa satiksmes pakalpojumu (ATS) lidojuma plānu neiesniedz, jo tas nav prasīts saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) Nr. 923/2012 pielikuma SERA.4001. punkta b) apakšpunktu, gaisa kuģa kapteinis iesniedz attiecīgu informāciju, kas vajadzības gadījumā ļauj aktivizēt trauksmes izziņošanas dienestus.
- b) Veicot lidojumu no ekspluatācijas vietas, kur ATS lidojuma plānu nav iespējams iesniegt, lai gan tas ir prasīts saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) Nr. 923/2012 pielikuma SERA.4001. punkta b) apakšpunktu, gaisa kuģa kapteinis ATS lidojuma plānu iesniedz pēc pacelšanās.

BOP.BAS.130 Lidojuma sagatavošana

Pirms lidojuma sākšanas gaisa kuģa kapteinis ir iepazinies ar pieejamo meteoroloģisko un aeronavigācijas informāciju, kas attiecas uz paredzēto lidojumu, tostarp ir veiktas abas turpmāk minētās darbības:

- a) izpētīti pieejamie jaunākie meteoroloģiskie ziņojumi un prognozes;
- b) ir paredzēta rezerves rīcība, lai nodrošinātos gadījumam, ja lidojumu nevar pabeigt, kā plānots.

BOP.BAS.135 Smēķēšana gaisa kuģī

Neviena persona nevienā lidojuma posmā gaisa balonā vai tiešā tā tuvumā nesmēķē.

BOP.BAS.140 Ieroču pārvadāšana un lietošana

- a) Gaisa kuģa kapteinis nodrošina, ka neviena persona gaisa balonā nepārvadā un nelieto ieročus.
- b) Atkāpjoties no a) apakšpunkta, gaisa kuģa kapteinis var atļaut ieroču pārvadāšanu un lietošanu gaisa balonā, ja tas ir nepieciešams apkalpes locekļu un pasažieru drošībai. Šādos gadījumos gaisa kuģa kapteinis nodrošina, ka brīžos, kad ieročus nelieto, tie ir drošā stāvoklī.

BOP.BAS.145 Meteoroloģiskie apstākļi

Gaisa kuģa kapteinis sāk vai turpina VFR lidojumu tikai tad, ja jaunākā pieejamā meteoroloģiskā informācija norāda, ka paredzētajā ekspluatācijas laikā laikapstākļi maršrutā un paredzētajā galamērķī būs šādi:

- a) atbildīs piemērojamiem VFR ekspluatācijas minimumiem vai pārsniegs tos; un
- b) atbildīs meteoroloģiskajiem ierobežojumiem, kas noteikti AFM.

BOP.BAS.150 Pacelšanās nosacījumi

Gaisa kuģa kapteinis pirms gaisa balona pacelšanās pārliecinās, ka saskaņā ar jaunāko pieejamo informāciju laikapstākļi ekspluatācijas vietā ļauj veikt drošu pacelšanos un izlidošanu.

BOP.BAS.155 Tuvošanās izvēlētajai nosēšanās vietai un nosēšanās nosacījumi

Pirms gaisa kuģa kapteinis sāk nolaišanās mēģinājumu, viņš pārliecinās, ka saskaņā ar jaunāko pieejamo informāciju laikapstākļi paredzētajā ekspluatācijas vietā ļauj veikt drošu tuvošanos izvēlētajai nosēšanās vietai un nosēšanos, izņemot ārkārtas situācijas.

BOP.BAS.160 Nestandarta situāciju simulēšana lidojumā

- a) Gaisa kuģa kapteinis, pārvadājot pasažierus, nesimulē situācijas, kuru dēļ jāpiemēro nestandarta vai ārkārtas procedūras.
- b) Atkāpjoties no a) apakšpunkta, gaisa kuģa kapteinis var simulēt šādas situācijas tādas ekspluatācijas laikā, kas nav gaisa balona komercekspluatācija, veicot mācību lidojumu ar studentpilotiem vai ar pasažieriem, ar nosacījumu, ka pasažieri iepriekš ir pienācīgi informēti par simulāciju un ir tai piekrituši.

BOP.BAS.165 Degvielas pārvaldība lidojumā

Gaisa kuģa kapteinis lidojuma laikā regulāri pārbauda, vai atlikušās izmantojamās degvielas vai balasta daudzums lidojumā nav mazāks par to degvielas vai balasta daudzumu, kas vajadzīgs, lai pabeigtu ieplānoto lidojumu, un par rezerves daudzumu, kas paredzēts, lai veiktu nosēšanos.

BOP.BAS.170 Degvielas uzpildīšana, personām atrodoties gaisa kuģī

- a) Ja gaisa balonā atrodas personas, degvielu tajā neuzpilda.
- b) Atkāpjoties no a) apakšpunkta, karstā gaisa dirižabļu dzinējos var uzpildīt degvielu, ja gaisa kuģī atrodas gaisa kuģa kapteinis.

BOP.BAS.175 Ierobežotājsistēmas izmantošana

Ja saskaņā ar BOP.BAS.320. punktu ir nepieciešama ierobežotājsistēma, gaisa kuģa kapteinis to valkā vismaz nosēšanās laikā.

BOP.BAS.180 Papildu skābekļa lietošana

Gaisa kuģa kapteinis nodrošina, ka:

- a) visi gaisa balona drošai ekspluatācijai būtisku pienākumu pildīšanā iesaistītie apkalpes locekļi lidojuma laikā nepārtraukti lieto papildu skābekli vienmēr, kad kapteinis ir konstatējis, ka plānotā lidojuma augstumā skābekļa trūkums var kaitēt apkalpes locekļu spējām; un
- b) pasažieriem ir pieejams papildu skābeklis, ja skābekļa trūkums varētu kaitēt pasažieriem.

BOP.BAS.185 Ekspluatācijas ierobežojumi naktī

- a) Karstā gaisa baloni:
 - 1) naktis laikā nenosēžas, izņemot ārkārtas situācijas; un
 - 2) drīkst pacelties naktis laikā, ja tajos ir pietiekami daudz degvielas un balasta, lai veiktu nosēšanos dienā.
- b) Gāzes gaisa baloni un jaukta tipa gaisa baloni:
 - 1) naktis laikā nenosēžas, izņemot ārkārtas situācijas vai ārkārtas nosēšanos piesardzības nolūkos; un
 - 2) drīkst pacelties naktis laikā, ja tajos ir pietiekami daudz degvielas un balasta, lai veiktu nosēšanos dienā.
- c) Karstā gaisa dirižabļus ekspluatē saskaņā ar apstiprinātiem to VFR naktis ekspluatācijas ierobežojumiem un informāciju.

BOP.BAS.190 Specializēta gaisa balona ekspluatācija – riska novērtējums un kontrolsaraksts

- a) Pirms specializētas gaisa balona ekspluatācijas sākuma gaisa kuģa kapteinis veic riska novērtēšanu, izvērtējot attiecīgās darbības sarežģītību, lai noteiktu plānotās ekspluatācijas bīstamību un ar to saistītos riskus un lai vajadzības gadījumā noteiktu riska mazināšanas pasākumus.
- b) Specializētu gaisa balona ekspluatāciju veic saskaņā ar kontrolsarakstu. Pamatojoties uz riska novērtējumu un ņemot vērā visas šajā apakšdaļā noteiktās prasības, gaisa kuģa kapteinis sagatavo minēto kontrolsarakstu un nodrošina, ka tas ir piemērots specializētajai darbībai un izmantotajam gaisa balonam. Kontrolsaraksts visos lidojumos ir viegli pieejams gaisa kuģa kapteinim un citiem apkalpes locekļiem, ja tas ir svarīgi viņu pienākumu veikšanai.
- c) Lai pienācīgi ņemtu vērā riska novērtējumu, gaisa kuģa kapteinis kontrolsarakstu regulāri pārskata un vajadzības gadījumā atjaunina.

*3. iedaļa***Veiktspēja un ekspluatācijas ierobežojumi****BOP.BAS.200 Ekspluatācijas ierobežojumi**

Gaisa kuģa kapteinis nodrošina, ka nevienā ekspluatācijas posmā gaisa balons nepārsniedz ierobežojumus, kas noteikti AFM vai līdzvērtīgā(-os) dokumentā(-os).

BOP.BAS.205 Svēršana

- a) Gaisa balonu sver gaisa balona ražotājs, vai arī svēršanu veic saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1321/2014 I pielikumu.
- b) Eksploatants nodrošina, ka gaisa balona masa ir noteikta, faktiski nosverot gaisa kuģi pirms tā sākotnējās nodošanas ekspluatācijā. Ņem vērā un pienācīgi dokumentē veiktās pārbūves un remontu kopējo ietekmi uz masu. Šādu informāciju dara pieejamu gaisa kuģa kapteinim. Ja pārbūves vai remontu ietekme uz masu nav zināma, gaisa balonu sver atkārtoti.

BOP.BAS.210 Veiktspēja – vispārējas prasības

Gaisa kuģa kapteinis ekspluatē gaisa balonu tikai tad, ja gaisa balona veiktspēja atbilst Īstenošanas regulas (ES) Nr. 923/2012 pielikumā noteiktajām prasībām un pārējiem ierobežojumiem, kas piemērojami lidojumam, izmantojamai gaisa telpai vai ekspluatācijas vietām, nodrošinot, ka tiek izmantotas jaunāko pieejamo izdevumu grafiki un kartes.

*4. iedaļa***Instrumenti un iekārtas****BOP.BAS.300 Instrumenti un iekārtas – vispārējas prasības**

- a) Šajā iedaļā noteiktos instrumentus un iekārtas apstiprina saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikumu, ja ir izpildīts viens no šādiem nosacījumiem:
 - 1) tos izmanto, lai nodrošinātu atbilstību BOP.BAS.355. un BOP.BAS.360. punktam;
 - 2) tie ir pastāvīgi uzstādīti gaisa balonā.
- b) Atkāpjoties no a) apakšpunkta, visi turpmāk norādītie instrumenti un iekārtas nav jāapstiprina, ja tie prasīti šajā iedaļā:
 - 1) instrumenti un iekārtas, ko lidojuma apkalpe lieto lidojuma trajektorijas noteikšanai;
 - 2) pārnēsājami lukturīši;
 - 3) precīzais hronometrs;
 - 4) pirmās palīdzības komplekts;
 - 5) izdzīvošanas un signalizēšanas iekārtas;
 - 6) papildu skābekļa uzglabāšanas un padeves ierīces;
 - 7) alternatīvs aizdedzes avots;
 - 8) ugunsdzēšanas sega vai ugunsdrošs pārsegs;
 - 9) pārnēsājams ugunsdzēšanas aparāts;
 - 10) pārvietošanas virve;
 - 11) nazis.
- c) Instrumenti un iekārtas, kas nav prasītas šajā iedaļā, kā arī citas iekārtas, kas nav prasītas šajā pielikumā, bet ko ved gaisa balonā lidojuma laikā, atbilst abiem turpmāk norādītajiem nosacījumiem:
 - 1) šo instrumentu vai iekārtu sniegto informāciju lidojuma apkalpe neizmanto, lai nodrošinātu atbilstību Regulas (EK) Nr. 216/2008 I pielikumā noteiktajām lidojumderīguma pamatprasībām;
 - 2) šie instrumenti un iekārtas – arī atteices vai nepareizas darbības gadījumā – neietekmē gaisa balona lidojumderīgumu.

- d) Instrumenti un iekārtas ir pa rokai vai sasniedzamas no posteņa, kur norīkoti lidojuma apkalpes locekļi, kam jālieto šie instrumenti un iekārtas.
- e) Viss vajadzīgais avārijas aprīkojums ir ērti sasniedzams tūlītējai lietošanai.

BOP.BAS.305 Obligātie instrumenti un iekārtas lidojumā

Lidojumu nesāk, ja kāds no plānotajā lidojumā vajadzīgajiem gaisa balona instrumentiem vai iekārtām trūkst, nedarbojas vai nepilda vajadzīgās funkcijas.

BOP.BAS.310 Eksploatācijas gaismas

Gaisa baloni, ko ekspluatēt naktī, ir aprīkoti ar visu turpmāk minēto:

- a) sadursmes novēršanas gaismas;
- b) līdzekļi, ar ko pienācīgi apgaismot visus gaisa balona drošai ekspluatācijai nepieciešamos instrumentus un iekārtas;
- c) pārnēsājams lukturnis.

BOP.BAS.315 Lidojuma un navigācijas instrumenti un iekārtas

Gaisa baloni, kurus ekspluatēt saskaņā ar VFR dienas laikā, ir aprīkoti ar visu turpmāk norādīto:

- a) ierīces, kas rāda dreifēšanas virzienu;
- b) ierīces, ar kurām mēra un parāda:
 - 1) laiku stundās, minūtēs un sekundēs;
 - 2) vertikālo ātrumu, ja prasīts AFM; un
 - 3) barometrisko augstumu, ja prasīts AFM, ja to nosaka gaisa telpas prasības vai augstums jāzina skābekļa lietošanas vajadzībām.

BOP.BAS.320 Ierobežotājsistēmas

Gaisa balonus aprīko ar ierobežotājsistēmu, kas paredzēta gaisa kuģa kapteinim, ja gaisa balons ir aprīkots ar kādu no turpmāk norādītajiem elementiem:

- a) atsevišķu nodalījumu gaisa kuģa kapteinim;
- b) pagriešanās vārstu(-iem).

BOP.BAS.325 Papildu skābeklis

Gaisa baloni, ko ekspluatēt tad, kad ir vajadzīgs skābekļa krājums saskaņā ar BOP.BAS.180. punktu, ir aprīkoti ar skābekļa uzglabāšanas un padeves ierīci, kurā var uzglabāt vajadzīgo skābekļa daudzumu un ar kuru var nodrošināt tā padevi.

BOP.BAS.330 Pirmās palīdzības komplekts

- a) Gaisa baloni ir aprīkoti ar pirmās palīdzības komplektu.
- b) Pirmās palīdzības komplekts:
 - 1) ir viegli pieejams lietošanai; un
 - 2) tiek regulāri atjaunināts.

BOP.BAS.335 Pārnēsājамie ugunsdzēsšanas aparāti

Gaisa baloni, izņemot gāzes gaisa balonus, ir aprīkoti ar vismaz vienu pārnēsājamo ugunsdzēsšanas aparātu.

BOP.BAS.340 Dzīvības glābšanas un signalizēšanas aprīkojums – lidojumi virs ūdens

Tāda gaisa balona [gaisa kuģa] kapteinis, ko ekspluatē virs ūdens, pirms lidojuma sākšanas izvērtē gaisa balonā pārvadāto personu izdzīvošanai radīto risku gadījumā, ja notiek piespiedu nosēšanās uz ūdens. Ņemot vērā minētos riskus, gaisa kuģa kapteinis izvērtē, vai dzīvības glābšanas un signalizēšanas aprīkojums ir nepieciešamas.

BOP.BAS.345 Dzīvības glābšanas un signalizēšanas aprīkojums – apgrūtināta meklēšana un glābšana

Gaisa baloni, ko ekspluatē virs teritorijām, kur meklēšana un glābšana (SAR) būtu īpaši apgrūtināta, ir aprīkoti ar dzīvības glābšanas un signalizēšanas aprīkojumu, kas piemērots pārlidojamajām teritorijām.

BOP.BAS.350 Dažāds aprīkojums

- a) Gaisa balonos ir aizsargcimdi katram apkalpes loceklim.
- b) Jaukta tipa gaisa baloni, karstā gaisa baloni un karstā gaisa dirižabļi ir aprīkoti ar visu turpmāk norādīto:
 - 1) alternatīvu un neatkarīgu aizdedzes avotu;
 - 2) līdzekļiem, ar ko mēra un norāda degvielas daudzumu;
 - 3) ugunsdzēsšanas segu vai ugunsdrošu pārsegu;
 - 4) vismaz 25 m garu atsaiti.
- c) Gāzes gaisa baloni ir aprīkoti ar visu turpmāk norādīto:
 - 1) nazi;
 - 2) vismaz 20 m garu enkuru, kas izgatavota no dabiskās šķiedras vai statisko elektrību novadoša materiāla.

BOP.BAS.355 Radiosakaru iekārtas

- a) Gaisa baloni ir aprīkoti ar radiosakaru iekārtām, lai nodrošinātu saziņu, kā prasīts Īstenošanas regulas (ES) Nr. 923/2012 pielikuma 4. papildinājumā un, ja lidojumu veic trešās valsts gaisa telpā, minētās trešās valsts tiesību aktos.
- b) Radiosakaru iekārtas nodrošina sakarus aeronavigācijas avārijas frekvencē 121,5 MHz.

BOP.BAS.360 Transponders

Gaisa baloni ir aprīkoti ar rezerves transponderu, kas spēj veikt visas vajadzīgās funkcijas saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) Nr. 923/2012 pielikuma SERA.6005. punkta b) apakšpunktu un, ja lidojumu veic trešās valsts gaisa telpā, saskaņā ar minētās trešās valsts tiesību aktiem.

ADD APAKŠDAĻA

PAPILDU PRASĪBAS KOMERCEKSPLUATĀCIJAI**1. iedaļa****Vispārīgas organizācijas prasības****BOP.ADD.001 Darbības joma**

Saskaņā ar 3. pantu šajā apakšdaļā noteiktas prasības, kas papildus BAS apakšdaļas prasībām jāievēro visiem ekspluatantiem, kuri ir iesaistīti gaisa balonu komercespluatācijā un kuri nav 3. panta 2. punkta pēdējā daļā minētie ekspluatanti.

BOP.ADD.005 Eksploatanta pienākumi

- a) Eksploatants ir atbildīgs par gaisa balona ekspluatāciju saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 IV pielikumā noteiktajām pamatprasībām, šīs apakšdaļas prasībām un savu deklarāciju.
- b) Visus lidojumus veic saskaņā ar lidojumu veikšanas rokasgrāmatas noteikumiem.
- c) Eksploatants nodrošina, ka gaisa balons ir aprīkots un visi apkalpes locekļi ir kvalificēti, lai atbilstu prasībām attiecībā uz konkrēto ekspluatācijas jomu un tipu.
- d) Eksploatants nodrošina, ka visi apkalpes locekļi, kam uzticēta lidojumu veikšana vai kas ir tieši iesaistīti tajā, atbilst visiem turpmāk norādītajiem nosacījumiem:
 - 1) viņi ir atbilstīgi apmācīti un instruēti;
 - 2) viņi pārzina ar savu attiecīgo pienākumu izpildi saistītos noteikumus un procedūras;
 - 3) viņi ir apliecinājuši savas spējas, pildot attiecīgos pienākumus;
 - 4) viņi apzinās savu atbildību un šādu pienākumu nozīmi kopējā gaisa balona ekspluatācijas procesā.
- e) Eksploatants izstrādā procedūras un instrukcijas katra gaisa balona tipa drošai ekspluatācijai, ietverot tajās apkalpes locekļu pienākumus un atbildību, veicot visa veida darbības. Saskaņā ar minētajām procedūrām un instrukcijām apkalpes locekļiem lidojuma kritiskajos posmos tiek uzdots veikt tikai tās darbības, kas nepieciešamas drošai gaisa balona ekspluatācijai.
- f) Nolūkā nodrošināt lidojumu veikšanas rokasgrāmatā noteikto standartu ievērošanu eksploatants veic attiecīgus pasākumus, lai gaisa balona ekspluatācijā iesaistīto apkalpes locekļu un personāla uzraudzību veiktu personas ar atbilstīgu pieredzi un prasmēm.
- g) Eksploatants nodrošina to, lai visi apkalpes locekļi un personāls, kas iesaistīts gaisa balona ekspluatācijā, zinātu, ka ir jāievēro valstu, kurās tiek veikta ekspluatācija, normatīvie un administratīvie akti, kas attiecas uz viņu pienākumu izpildi.
- h) Eksploatants precīzē lidojuma plānošanas procedūras nolūkā garantēt drošu lidojuma norisi, pamatojoties uz gaisa balona veikspējas apsvērumiem, citiem ekspluatācijas ierobežojumiem un attiecīgajiem gaidāmajiem apstākļiem paredzētajā maršrutā un attiecīgajās ekspluatācijas vietās. Minētās procedūras iekļauj lidojumu veikšanas rokasgrāmatā.

BOP.ADD.010 Paziņošana par alternatīviem līdzekļiem atbilstības panākšanai

Ja eksploatants atbilstības pierādīšanai, kad tas tiek prasīts saskaņā ar BOP.BAS.010. punktu, paredz izmantot alternatīvos līdzekļus atbilstības panākšanai (*AltMoC*), tas, iesniedzot deklarāciju saskaņā ar BOP.ADD.100. punktu, kompetentajai iestādei paziņo *AltMoC* sarakstu. Ja Aģentūra ir pieņēmusi attiecīgus pieņemamus līdzekļus atbilstības panākšanai (*AMC*), minētajā sarakstā ietver atsauces uz *AMC*, ko tie aizstāj.

BOP.ADD.015 Piekļuve

- a) Lai konstatētu atbilstību Regulas (EK) Nr. 216/2008 IV pielikumā noteiktajām pamatprasībām un šīs regulas prasībām, eksploatants ikvienai personai, kuru pilnvarojusi kompetentā iestāde, jebkurā laikā piešķir piekļuvi visām telpām, gaisa baloniem, dokumentiem, reģistriem, datiem, procedūrām un visiem citiem materiāliem, kas saistīti ar eksploatanta darbību, uz kuru attiecas šīs regulas darbības joma, neatkarīgi no tā, vai par šo darbību ir slēgts līgums vai nav.
- b) Ja ar gaisa balonu tiek veikti pasažieru komercpārvadājumi, piekļuve gaisa balonam ietver iespēju iekļūt gaisa balonā un tajā uzturēties lidojuma laikā, ja vien šāda rīcība neapdraud lidojumu.

BOP.ADD.020 Atzinumi

Saņemot paziņojumu par atzinumiem, ko kompetentā iestāde sniegusi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 965/2012 II pielikuma ARO.GEN.350., ARO.GEN.355. un ARO.GEN.360. punktu, eksploatants veic visas turpmāk norādītās darbības:

- a) nosaka neatbilstības galveno iemeslu;

- b) izstrādā korektīvo darbību plānu;
- c) kompetentajai iestādei pieņemamā veidā un laikposmā, ko minētā iestāde noteikusi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 965/2012 II pielikuma ARO.GEN.350. punktu, pierāda korektīvo darbību plāna īstenošanu.

BOP.ADD.025 Ziņošana par notikumiem

- a) Eksploatants kā daļu no tā pārvaldības sistēmas ievieš notikumu ziņošanas sistēmu, kas paredz obligātu un brīvprātīgu ziņošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 376/2014 ⁽¹⁾.
- b) Neskarot a) apakšpunktu, eksploatants kompetentajai iestādei un par gaisa balona projektu atbildīgajai organizācijai paziņo par jebkuru nepareizu darbību, tehnisku defektu, tehnisko ierobežojumu pārsniegšanu vai notikumu, kas liecina par datos, kas sagatavoti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikumu, ietvertu neprecīzu, nepilnīgu vai neskaidru informāciju, vai par jebkuru citu notikumu, kas ir incidents, bet nav nelaimes gadījums vai nopietns incidents.
- c) Eksploatants veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka gaisa kuģa kapteinis, jebkurš cits apkalpes loceklis un viss tā personāls attiecībā uz nopietnu incidentu vai nelaimes gadījumu, kas saistīts ar gaisa balona eksploatāciju, ievēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 996/2010 ⁽²⁾ 9. panta prasības.

BOP.ADD.030 Pārvaldības sistēma

- a) Eksploatants izveido, ievieš un uztur pārvaldības sistēmu, kurā ir visi turpmāk norādītie elementi:
 - 1) skaidri noteikti atbildības un pakļautības virzieni visā eksploatanta struktūrā, tostarp tieša pakļautība atbildīgajam vadītājam drošības jautājumos;
 - 2) eksploatanta vispārējās drošības koncepcijas un principu apraksts, kas zināms kā drošības politika;
 - 3) ar eksploatanta darbību saistīto aviācijas drošības apdraudējumu noteikšana, minēto apdraudējumu novērtēšana un saistīto risku pārvaldība, tostarp darbības minēto risku mazināšanai, ja nepieciešams, un minēto darbību efektivitātes pārbaude;
 - 4) uzdevumu veikšanai nepieciešamās personāla apmācības un kompetences uzturēšana;
 - 5) visu pārvaldības sistēmas galveno procesu dokumentēšana, tostarp procesi darbinieku informēšanai par viņu pienākumiem un procedūra dokumentācijas grozīšanai;
 - 6) funkcija, ar kuru uzraudzīt eksploatanta atbilstību šā pielikuma prasībām. Šāda atbilstības uzraudzība ietver atgriezeniskās saites sistēmu, ar kuru konstatējumus paziņo atbildīgajam eksploatanta vadītājam, lai pēc vajadzības nodrošinātu korigējošo darbību lietpratīgu īstenošanu;
 - 7) procesi, kas nepieciešami, lai nodrošinātu Regulas (ES) Nr. 376/2014 4., 5., 6., un 13. panta prasību ievērošanu.
- b) Pārvaldības sistēma atbilst eksploatanta lielumam un tā darbību veidam un sarežģītībai, ņemot vērā ar šīm darbībām saistītos apdraudējumus un riskus.

BOP.ADD.035 Ar līgumu nodotās darbības

Slēdzot pakalpojuma līgumu par daļu no savām darbībām, uz kurām attiecas šīs regulas darbības joma, eksploatants atbild par to, lai nolīgta organizācija darbības veiktu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 IV pielikumā noteiktajām pamatprasībām un saskaņā ar šīs regulas prasībām. Eksploatants nodrošina arī to, lai kompetentā iestāde varētu piekļūt nolīgtajai organizācijai nolūkā noteikt, vai eksploatants ievēro minētās prasības.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 3. aprīļa Regula (ES) Nr. 376/2014 par ziņošanu, analīzi un turpmākajiem pasākumiem attiecībā uz atgadījumiem civilajā aviācijā un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 996/2010 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/42/EK, Komisijas Regulas (EK) Nr. 1321/2007 un (EK) Nr. 1330/2007 (OV L 122, 24.4.2014., 18. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 20. oktobra Regula (ES) Nr. 996/2010 par nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanu un novēršanu civilajā aviācijā un ar ko atceļ Direktīvu 94/56/EK (OV L 295, 12.11.2010., 35. lpp.).

BOP.ADD.040. Prasības personālam

- a) Eksploatants norīko atbildīgo vadītāju, kas ir pilnvarots nodrošināt, lai visām darbībām, uz kurām attiecas šīs regulas darbības joma, būtu finansējums un tās tiktu veiktas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 IV pielikumā noteiktajām pamatprasībām un šīs regulas prasībām. Atbildīgais vadītājs atbild par efektīvas pārvaldības sistēmas izveidi un uzturēšanu.
- b) Eksploatants:
- 1) nosaka personāla atbildību saistībā ar visiem veicamajiem uzdevumiem un darbībām;
 - 2) eksploatantam ir pietiekami daudz kvalificēta personāla minēto uzdevumu un darbību veikšanai; un
 - 3) uztur attiecīgu reģistru par personāla pieredzi, kvalifikāciju un apmācību.
- c) Eksploatants ieceļ vienu vai vairākas personas, kas atbild par pārvaldību un uzraudzību visās turpmāk norādītajās jomās:
- 1) lidojuma operācijas;
 - 2) darbības uz zemes;
 - 3) lidojumderīguma uzturēšana saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1321/2014.

BOP.ADD.045. Prasības attiecībā uz telpām

Eksploatantam ir telpas, kas ir piemērotas visu to uzdevumu un darbību veikšanai un vadīšanai, kas nepieciešamas, lai nodrošinātu atbilstību Regulas (EK) Nr. 216/2008 IV pielikumā noteiktajām pamatprasībām un šīs regulas prasībām.

*2. iedaļa***Deklarēšana, lidojumderīgums un nomāšana ar apkalpi un bez apkalpes****BOP.ADD.100 Deklarēšana**

- a) Deklarācijā, kas minēta 3. panta 2. punkta otrajā daļā, eksploatants apstiprina, ka atbilst un arī turpmāk atbildīs Regulas (EK) Nr. 216/2008 IV pielikumā noteiktajām pamatprasībām un šīs regulas prasībām.
- b) Eksploatants deklarācijā iekļauj visu šādu informāciju:
- 1) eksploatanta vārdu vai nosaukumu;
 - 2) eksploatanta galveno darījumdarbības vietu;
 - 3) eksploatanta atbildīgā vadītāja vārdu, uzvārdu un kontaktinformāciju;
 - 4) komercespluatācijas sākuma datumu un attiecīgā gadījumā datumu, no kura ir spēkā pāreja uz pašreizējo komercespluatāciju;
 - 5) attiecībā uz visiem gaisa baloniem, ko izmanto komercespluatācijā – gaisa balona tipu, reģistrāciju, galveno bāzi, eksploatācijas veidu un lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizāciju.
- c) Vajadzības gadījumā eksploatants deklarācijai pievieno alternatīvo līdzekļu atbilstības panākšanai sarakstu (AltMoC) saskaņā ar BOP.ADD.010. punktu.
- d) Eksploatants deklarācijas iesniegšanai izmanto šā pielikuma papildinājumā ietverto veidlapu.

BOP.ADD.105 Izmaiņas deklarācijā un komercespluatācijas izbeigšana

- a) Eksploatants nekavējoties paziņo kompetentajai iestādei par apstākļu maiņu, kas ietekmē tā atbilstību Regulas (EK) Nr. 216/2008 IV pielikumā noteiktajām pamatprasībām un šīs regulas prasībām, kā deklarēts kompetentajai iestādei, un par izmaiņām BOP.ADD.100. punkta b) apakšpunktā minētajā informācijā un BOP.ADD.100. punkta c) apakšpunktā minētajā *AltMoC* sarakstā, kas ietverts deklarācijā vai pievienots tai.
- b) Ja eksploatants vairs nav iesaistīts gaisa balonu komercespluatācijā, viņš par to nekavējoties paziņo kompetentajai iestādei.

BOP.ADD.110. Lidojumperīguma prasības

Gaisa balonam ir lidojumperīguma sertifikāts, kas izdots saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 748/2012, vai, ja gaisa balons ir reģistrēts trešā valstī, uz to attiecas līgums par nomāšanu ar apkalpi vai līgums par nomāšanu bez apkalpes saskaņā ar BOP.ADD.115. punktu.

BOP.ADD.115 Trešā valstī reģistrēta gaisa balona nomāšana ar apkalpi vai bez apkalpes

- a) Eksploatants paziņo kompetentajai iestādei par visiem līgumiem par trešā valstī reģistrētu gaisa balonu nomāšanu ar apkalpi vai bez tās.
- b) Ja uz trešā valstī reģistrētu gaisa balonu attiecas līgums par nomāšanu ar apkalpi, eksploatants nodrošina, ka drošības standartu, kuri attiecas uz trešās valsts gaisa balona eksploatantu, piemērošanas rezultātā sasniegtais drošības līmenis attiecībā uz lidojumperīguma uzturēšanu un eksploatāciju ir vismaz līdzvērtīgs Regulas (ES) Nr. 1321/2014 I pielikuma prasību un šīs regulas prasību piemērošanas rezultātā sasniegtajam drošības līmenim.
- c) Ja uz trešā valstī reģistrētu gaisa balonu attiecas līgums par nomāšanu bez apkalpes, eksploatants nodrošina atbilstību Regulas (EK) Nr. 216/2008 I un IV pielikumā noteiktajām pamatprasībām attiecībā uz lidojumperīguma uzturēšanu un šīs regulas prasībām.

3. iedaļa**Rokasgrāmatas un reģistri****BOP.ADD.200 Lidojumu veikšanas rokasgrāmata**

- a) Eksploatants izveido lidojumu veikšanas rokasgrāmatu.
- b) Lidojumu veikšanas rokasgrāmatas saturs atspoguļo prasības, kas izklāstītas šajā pielikumā, un nav pretrunā informācijai, kas iekļauta eksploatanta deklarācijā.
- c) Lidojumu veikšanas rokasgrāmatu var izveidot atsevišķās daļās.
- d) Visam eksploatanta personālam ir ērti pieejams katrs tās lidojumu veikšanas rokasgrāmatas daļas eksemplārs, kas attiecas uz viņa pienākumiem.
- e) Lidojumu veikšanas rokasgrāmatu regulāri atjaunina. Visu eksploatanta personālu iepazīstina ar visiem lidojumu veikšanas rokasgrāmatas grozījumiem, kas ir svarīgi viņu pienākumu veikšanai.
- f) Eksploatants nodrošina, ka visa informācija, ko izmanto par lidojumu veikšanas rokasgrāmatas satura pamatu, un visi tās grozījumi ir pareizi atspoguļoti lidojumu veikšanas rokasgrāmatā.
- g) Eksploatants nodrošina, ka viss personāls saprot valodu, kādā ir rakstītas tās lidojumu veikšanas rokasgrāmatas daļas, kas attiecas uz viņu pienākumiem. Lidojumu veikšanas rokasgrāmatas saturs ir izklāstīts tādā formā, lai to varētu lietot bez grūtībām.

BOP.ADD.205 Uzskaitē

- a) Eksploatants izveido uzskaites sistēmu, kas nodrošina pietiekami labu informācijas uzglabāšanu par tā darbībām un darbību uzticamu izsekojamību.
- b) Reģistru formāts ir noteikts eksploatanta procedūrās vai rokasgrāmatās.

4. iedaļa

Lidojuma apkalpe**BOP.ADD.300 Lidojuma apkalpes sastāvs**

- a) Lidojuma apkalpes sastāvs atbilst vismaz AFM vai gaisa balonam paredzētajos ekspluatācijas ierobežojumos noteiktajam.
- b) Ja nepieciešams lidojuma specifikas dēļ, lidojuma apkalpē iekļauj papildu lidojuma apkalpes locekļus. Lidojuma apkalpes locekļu skaits nav mazāks par lidojumu veikšanas rokasgrāmatā noteikto skaitu.
- c) Visiem lidojuma apkalpes locekļiem ir apliecība un kvalifikācijas atzīmes, kas izdotas vai pieņemtas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1178/2011 I pielikumu un kas atbilst tiem uzticētajiem pienākumiem.
- d) Lidojuma apkalpes locekli lidojuma laikā pie vadības ierīcēm var aizvietot cits atbilstoši kvalificēts lidojuma apkalpes loceklis.
- e) Eksploatants, izmantojot tādu lidojuma apkalpes locekļu pakalpojumus, kuri strādā kā ārštata vai nepilna laika darbinieki, pārliecinās, ka tiek ievērotas visas turpmāk norādītās prasības:
 - 1) šīs apakšdaļas prasības;
 - 2) Regulas (ES) Nr. 1178/2011 I pielikums, tostarp prasības par nesenu pieredzi;
 - 3) lidojumu un darba laika ierobežojumi un atpūtas prasības saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā ir eksploatanta galvenā darbības vieta, ņemot vērā visus pakalpojumus, ko lidojuma apkalpes loceklis sniedz citiem eksploatantiem.

BOP.ADD.305 Gaisa kuģa kapteiņa iecelšana

- a) Eksploatants par gaisa kuģa kapteini izraugās pilotu no lidojuma apkalpes.
- b) Eksploatants par gaisa kuģa kapteini ieceļ tikai tādu pilotu, kam ir:
 - 1) gaisa kuģa kapteiņa kvalifikācija saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1178/2011 I pielikumu;
 - 2) lidojumu veikšanas rokasgrāmatā noteiktā obligātā pieredze; un
 - 3) atbilstošas zināšanas par paredzētā lidojuma apgabalu.

BOP.ADD.310 Noteikumi par apmācību un pārbaudēm

Visu lidojuma apkalpes locekļu apmācību un pārbaudes, kas paredzētas saskaņā ar BOP.ADD.315. punktu, nodrošina šādi:

- a) saskaņā ar apmācības programmām un mācību plāniem, ko eksploatants sagatavojis un iekļāvis lidojumu veikšanas rokasgrāmatā;
- b) veic atbilstīgi kvalificētas personas, bet mācību lidojumus un pārbaudes – personas, kas atbilst Regulas (ES) Nr. 1178/2011 I pielikumā noteiktajām kvalifikācijas prasībām.

BOP.ADD.315 Periodiskā apmācība un pārbaudes

- a) Visi lidojuma apkalpes locekļi reizi divos gados apmeklē periodiskos mācību lidojumus un apmācību uz zemes, kas attiecas uz to gaisa balonu klasi, ar ko viņš/viņa veic lidojumus, tostarp apmācību par visa avārijas un drošības aprīkojuma atrašanās vietu un lietošanu.
- b) Lai apliecinātu savu kompetenci standarta, nestandarta un ārkārtas procedūru piemērošanā, katrs lidojuma apkalpes loceklis iziet eksploatanta rīkotas kvalifikācijas pārbaudes, kas aptver attiecīgos aspektus saistībā ar lidojumu veikšanas rokasgrāmatā aprakstītajām specializētajām funkcijām. Veicot minētās pārbaudes, pienācīgu uzmanību pievērš apkalpes locekļiem, kas ekspluatāciju veic naktī saskaņā ar VFR.
- c) Eksploatanta rīkotas kvalifikācijas pārbaudes rezultātu derīguma termiņš ir 24 kalendārie mēneši pēc tā mēneša beigām, kurā pārbaude tika veikta, vai, ja pārbaudi veic iepriekšējās pārbaudes rezultātu derīguma termiņa pēdējo trīs mēnešu laikā, – 24 kalendārie mēneši pēc minētās iepriekšējās pārbaudes rezultātu derīguma termiņa pēdējās dienas.

5. iedaļa

Vispārējas ekspluatācijas prasības**BOP.ADD.400 Gaisa kuģa kapteiņa pienākumi**

Gaisa kuģa kapteinis ievēro visu turpmāk norādīto:

- a) attiecīgās prasības, kas noteiktas ekspluatanta notikumu ziņošanas sistēmā, kura minēta BOP.ADD.025. punktā;
- b) visus lidojumu un darba laika ierobežojumus un atpūtas prasības, ko piemēro viņa darba pienākumiem saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā ir ekspluatanta galvenā darījumdarbības vieta.

BOP.ADD.405 Gaisa kuģa kapteiņa tiesības

Neatkarīgi no BOP.BAS.035. punkta ekspluatants veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka visas personas gaisa balonā ievēro visas likumīgās gaisa kuģa kapteiņa pavēles, kuru mērķis ir nodrošināt gaisa balona, tajā pārvadāto personu un īpašuma un uz zemes esošo personu un īpašuma drošību.

BOP.ADD.410 Gaisa balona apkalpes papildu loceklis

Ja gaisa balonā ir vairāk nekā 19 pasažieri, gaisa balonā papildus lidojuma apkalpei, kas prasīta atbilstoši BOP.ADD.300. punkta a) un b) apakšpunktam, ir vismaz viens apkalpes papildu loceklis palīdzības sniegšanai pasažieriem ārkārtas situācijā. Minētais apkalpes papildu loceklis ir ar atbilstošu pieredzi un atbilstoši sagatavots.

BOP.ADD.415 Spēja pildīt pienākumus sakarā ar dziļūdens niršanu un asins ziedošanu

Apkalpes locekļi nepilda pienākumus gaisa balonā, ja pēc dziļūdens niršanas vai asins ziedošanas varētu būt samazinājusies viņu spēja pildīt pienākumus.

BOP.ADD.420 Kopīga valoda

Ekspluatants nodrošina, ka visi apkalpes locekļi var sazināties vienā kopīgā valodā.

BOP.ADD.425 Psihoaktīvas vielas

Ekspluatants veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka gaisa balonā neiekāpj vai tajā neatrodas neviena persona, kas ir tādā psihoaktīvo vielu ietekmē, ka minētās personas klātbūtne varētu apdraudēt gaisa balona vai tajā pārvadāto personu vai īpašuma vai uz zemes esošu personu vai īpašuma drošību.

BOP.ADD.430 Apdraudējums

Ekspluatants veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka nevienas personas apzināta, neapdomīga vai nevērīga rīcība vai bezdarbība nerada šādas sekas:

- a) neapdraud gaisa balonu vai tajā vai uz zemes esošās personas;
- b) nerada vai neveicina tādu apstākļu, lai gaisa balons apdraudētu kādu personu vai īpašumu.

BOP.ADD.435 Dokumenti, rokasgrāmatas un informācija, kam jābūt gaisa kuģī

- a) Katrā lidojumā gaisa kuģī ir visi šādi dokumenti, rokasgrāmatas un informācija vai to kopijas:
 - 1) ekspluatanta deklarācija;
 - 2) informācija par meklēšanas un glābšanas dienestiem plānotā lidojuma apgabalā;
 - 3) lidojuma veikšanas plāns.

- b) Visu turpmāk norādīto dokumentu, rokasgrāmatu un informācijas oriģinālus glabā drošā vietā, kas nav gaisa balons lidojuma laikā:
- 1) šā punkta a) apakšpunktā minētie dokumenti, rokasgrāmatas un informācija, ja to kopijas lidojuma laikā atrodas gaisa balonā;
 - 2) apkalpes locekļiem ērti pieejamas lidojumu veikšanas rokasgrāmatas vai standarta ekspluatācijas procedūru (SOP) daļas, kas ir spēkā un attiecas uz apkalpes locekļu pienākumiem;
 - 3) pasažieru saraksti, ja tiek pārvadāti pasažieri;
 - 4) BOP.ADD.600. punkta c) apakšpunktā minētā masas dokumentācija.
- c) Pēc kompetentās iestādes pieprasījuma tās noteiktajā laikposmā, kas nav mazāks par 24 h, gaisa kuģa kapteinis vai ekspluatants minētajai iestādei dara pieejamus dokumentu, rokasgrāmatu un informācijas oriģinālus.

BOP.ADD.440 Bīstami izstrādājumi

Ekspluatants:

- a) ievieš procedūras, ar kurām nodrošina, ka tiek veikti visi vajadzīgie pasākumi, lai novērstu bīstamu izstrādājumu netīšu ienešanu gaisa balonā; un
- b) apkalpes locekļiem sniedz pienācīgai pienākumu pildīšanai vajadzīgo informāciju par bīstamiem izstrādājumiem, kurus ienes vai paredzēts ienest gaisa balonā.

6. iedaļa

Ekspluatācijas procedūras

BOP.ADD.500 Degvielas vai balasta aprēķini

Ekspluatants nodrošina, ka rezerves degvielas vai balasta aprēķinus dokumentē lidojuma veikšanas plānā.

BOP.ADD.505 Īpašu kategoriju pasažieru pārvadāšana

Ekspluatants nosaka procedūras personu, kam pārvadāšanas laikā gaisa balonā nepieciešami īpaši apstākļi, palīdzība vai ierīces, pārvadāšanai apstākļos, kas nodrošina gaisa balona un tajā atrodošos personu un īpašuma drošību.

BOP.ADD.510 Specializēta gaisa balonu komercespluatācija – standarta ekspluatācijas procedūras

Neatkarīgi no BOP.BAS.190. punkta.

- a) Pirms specializētas gaisa balona komercespluatācijas sākuma ekspluatants veic riska novērtēšanu, izvērtējot plānotās ekspluatācijas sarežģītību, lai noteiktu tās bīstamību un ar to saistītos riskus un lai vajadzības gadījumā noteiktu riska mazināšanas pasākumus.
- b) Pamatojoties uz riska novērtējumu, ekspluatants pirms specializētas gaisa balona komercespluatācijas sākuma nosaka standarta ekspluatācijas procedūras (SOP), kas ir piemērotas plānotajai ekspluatācijai un izmantotajam gaisa balonam. SOP ir vai nu lidojumu veikšanas rokasgrāmatas daļa, vai arī atsevišķs dokuments. Lai pienācīgi ņemtu vērā riska novērtējumu, ekspluatants regulāri pārskata SOP un vajadzības gadījumā atjaunina.
- c) Ekspluatants nodrošina, ka specializētu gaisa balona komercespluatāciju veic saskaņā ar SOP.

7. iedaļa

Veiktspēja un ekspluatācijas ierobežojumi**BOP.ADD.600 Masas noteikšanas sistēma**

- a) Lai gaisa kuģa kapteinis varētu pārliecināties par to, ka AFM ierobežojumi ir ievēroti, ekspluatants izstrādā sistēmu, kā pirms katra lidojuma precīzi noteikt šādus elementus:
- 1) tukša balona masu;
 - 2) derīgās kravas masu;
 - 3) degvielas vai balasta kravas masu;
 - 4) pacelšanās masu;
 - 5) iekraušana balonā tiek veikta gaisa kuģa kapteiņa vai kvalificēta personāla uzraudzībā;
 - 6) visas dokumentācijas sagatavošana un novietošana attiecīgā vietā.
- b) Gaisa kuģa kapteinis pēc elektronisku aprēķinu algoritma spēj atkārtot masas aprēķinus.
- c) Masas dokumentāciju, kurā ietverti a) apakšpunktā norādītie elementi, sagatavo pirms katra lidojuma un to dokumentē lidojuma veikšanas plānā.
-

Papildinājums

DEKLARĀCIJA

saskaņā ar Komisijas Regulu (ES) 2018/395

Ekspluatants

Nosaukums / vārds, uzvārds:

Ekspluatanta galvenā darījumdarbības vieta:

Atbildīgā vadītāja vārds, uzvārds un kontaktinformācija:

Gaisa balona ekspluatācija

Komercekspluatācijas sākuma datums un attiecīgā gadījumā datums, no kura veikta pāreja uz pašreizējo komercespluatāciju:

Informācija par izmantoto(-ajiem) gaisa balonu(-iem), komercespluatāciju un lidojumderīguma uzturēšanas vadību ⁽¹⁾:

Gaisa balona tips	Gaisa balona reģistrācija	Galvenā bāze	Ekspluatācijas veids(-i) ⁽²⁾	Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija ⁽³⁾

Vajadzības gadījumā *AltMoC* saraksts ar atsaucēm uz attiecīgajiem *AMC* (šīs deklarācijas pielikumā):**Paziņojumi**

- Ekspluatants atbilst un turpmāk atbildīs Regulas (EK) Nr. 216/2008 IV pielikumā noteiktajām pamatprasībām un Regulas (ES) 2018/395 prasībām

Ekspluatants komercespluatāciju veic saskaņā ar šādām Regulas (ES) 2018/395 II pielikuma ADD apakšdaļas prasībām:

- Pārvaldības sistēmas dokumentācija, tostarp lidojumu veikšanas rokasgrāmata, atbilst ADD apakšdaļas prasībām, un visi lidojumi tiks veikti saskaņā ar lidojumu veikšanas rokasgrāmatas noteikumiem, kā paredzēts ADD apakšdaļas BOP.ADD.005. punkta b) apakšpunktā.
- Visiem ekspluatētajiem gaisa baloniem ir vai nu lidojumderīguma sertifikāts, kas izdots saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 748/2012, vai arī tie atbilst īpašām lidojumderīguma prasībām, ko piemēro gaisa baloniem, kuri reģistrēti trešā valstī un uz kuriem attiecas līgums par nomāšanu ar apkalpi vai līgums par nomāšanu bez apkalpes, kā paredzēts ADD apakšdaļas BOP.ADD.110. punktā un BOP.ADD.115. punkta b) un c) apakšpunktā.

- Visiem lidojuma apkalpes locekļiem ir apliecība un kvalifikācijas atzīmes, kas izdotas vai pieņemtas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1178/2011 I pielikumu, kā paredzēts ADD apakšdaļas BOP.ADD.300. punkta c) apakšpunktā.
- Eksploatants paziņos kompetentajai iestādei par apstākļu maiņu, kas ietekmē tā atbilstību Regulas (EK) Nr. 216/2008 IV pielikumā noteiktajām pamatprasībām un Regulas (ES) 2018/395 prasībām, kā šajā deklarācijā deklarēts kompetentajai iestādei, un par izmaiņām šajā deklarācijā iekļautajā un šai deklarācijai pievienotajā informācijā un *AltMoC* sarakstā, kā paredzēts ADD apakšdaļas BOP.ADD105. punkta a) apakšpunktā.
- Eksploatants apliecina, ka visa šajā deklarācijā, tostarp tās pielikumos, ietvertā informācija ir pilnīga un pareiza.

Datums un atbildīgā vadītāja vārds, uzvārds un paraksts

- (¹) Aizpildiet tabulu! Ja nepietiek vietas informācijas norādīšanai, to norāda atsevišķā pielikumā. Pielikumu datē un paraksta.
- (²) "Eksploatācijas veids(-i)" attiecas uz tās komercieksploatācijas veidu, ko veic ar gaisa balonu.
- (³) Informācijā par organizāciju, kas atbild par lidojumderīguma uzturēšanas vadību, ietver organizācijas nosaukumu, adresi un apstiprinājuma atsauci.